

FÖRENINGEN
LÄCKÖ VÄNNER

Box 2256, SE-531 02 LIDKÖPING

www.lackovanner.se

Nyhetsbrev

April 2012

Ordförande Göte Bernhardsson tackar ordförande Lars Bring och VD Erling Håstrand, Sparbanksstiftelsen Lidköping för stödet till Läckö Slott under invigningsceremonin på Stora borggården.

Traditioner och riter – viktigt för människan?

Idag finns tecknad film att tillgå dygnet runt för den som så önskar. Trots detta sätter sig nästa halva Sveriges befolkning och tittar på Kalle Anka kl. 15.00 på julafton. Det verkar som om att titta på tjuren Ferdinand, Askungen och de övriga figurerna har en särskild betydelse för oss i Sverige. Det som vanligen tolkas som ytligt har uppenbarligen en djupare betydelse än vi kanske först tror.

Traditioner och riter i vårt land är ofta intimt förknippade med högtider. Vid påsk bjuder vi gärna på godis ur färggranna påskägg och vem vill väl fira jul utan skinka? Något särskilt är det också med midsommar.

På slottsvallen reser vi varje år mid-

sommarstången till ett återkommande traditionellt men förhållandevis enkelt firande. Tusentals människor anländer oavsett väderleken varje år, äter jordgubbstårta och den vanligaste frågan är; ”vilken tid reser ni midsommarstången?”.

Traditioner och riter följer ett speciellt mönster, som inte förändrar sig. Många hävdar att de ger våra liv struktur och regelbundenhet; är ordningsskapande. Själv vågar jag faktiskt påstå att utan traditioner skulle våra liv förmodligen uppfattas vara mer kaotiska.

Därutöver tror jag de har en känslomässig funktion, och markerar i vissa fall att vi har en viss grupp tillhörighet och förstärker därmed samhörigheten

människor emellan.

Att utöva en rit, sedvänja eller tradition kan också vara ett sätt att ge uttryck för sin livssyn, d.v.s. hur man ser på livet. Det kristna dopet ger uttryck för tanken att livet segrar över döden. Traditioner och riter kan också ge känslan av högtidlighet. Vi står t.ex. upp när nationalsången spelas. Hur viktigt vi tycker att det är med riter varierar enligt forskare med ålder, personlighet, livssituation, religion, etc. Unga och gamla människor tenderar att vara mest beroende av riter och mot förmodan verkar unga människor vara mest noga med att traditioner i samband med högtider upprätthållas.

Den andra lördagen i juni inviger vi åter sommarsången på Läckö Slott. Traditionsenligt kommer Magnus Johansson att blåsa ”Nessun Dorma” av Puccini från trumpetargången på Stora borggården och traditionsenligt har vi alla dessförinnan firat valborgsmässöafton med sång och tal. Snart är det dags att plocka fram stången. För trettionde året i rad kommer Gun-Britt Bohman och sina vackert klädda vänner i Kultigänget att förvandla den grånande träkonstruktionen till en blommande midsommarstång och resa den till tonerna av ”Valle härads gånglåt”. Detta följer vårt speciella mönster, det är en vana vi inte förändrar. Detta känns viktigt. Detta är tradition – på Läckö Slott.

Magnus Lönnroth
VD Stiftelsen Läckö Slott

NORGERESAN

10-17 juni 2012

Det finns ett fåtal platser kvar på resan med Roger de Robelin, som när han inte är ute och guidar Läckö Vänner arbetar som forskare på Nationalmuseum i Stockholm. I den fullspäckade resan ingår bland annat en tur på Hurtigruten. Ring snarast Bodil Warolin på tel. 0708-52 33 35 för mer information om du vill följa med till Norge.

Hela programmet dag för dag finns på www.lackovanner.se

Vårutflykt 12 maj

Glöm inte vår utflykt till Husaby kyrka, Ova kyrka och Mariedals slott.

Ova kyrka från tidig medeltid

Resan blev snabbt fulltecknad och kostar 150 kr, som betalas på plats till Britmari Brax, som har tel 070-5930405 och mail britmari@brax.nu.

Vi har några personer på väntelista, så hör av dig om du fått förhinder.

I programmet ingår guidning av Lars-Göran Lönnemark och Ivar Virgin, entréer och så kaffe med dopp på Piperska.

Samling lördagen den 12 maj kl. 09.30 vid Husaby kyrka. *Försök att samåka!*

Medlemskort 2012

Slottsträdgårdsmästare Simon Irvine har ofta, som andra trädgårdsmästare, en tidig morgon. En dag förra sommaren fångade han denna bild på slottet i tidigt solljus från nordost. Den blev så vacker och annorlunda att den får illustrera årets medlemskort. Bilden är tagen från den plats där Victoriahuset nu byggs.

När du skrivit ditt namn på avsedd plats har du tillgång till de förmåner som beskrivs på annan plats i detta Nyhetsbrev. Till företagsmedlemmar bifogas 10 presentkort istället för medlemskort.

Besök på Viktoriahuset

Byggplatsen i slutet av mars 2012

Enligt planerna skall Viktoriahuset stå klart den 1 oktober 2012, därefter börjar arbetet med att inreda och bygga utställningen. Invigningen blir sedan under våren 2013, men vi i Läckö Vänner får möjlighet att besöka Viktoriahuset redan under oktober månad. Närmare information kommer i nästa nyhetsbrev.

Ordförande Göte Bernhardsson och övriga i Stiftelsestyrelsen slår fast var sin bräda på Victoriahuset den 27 mars.

Tid över i sommar?

På Läckö Slott finns alltid massor att göra. Det kan vara allt från att tömma papperskorgar, plocka blommor och smycka entréer, men kanske fram för allt att hjälpa besökare till rätta med var olika begivenheter finns och berätta om vår vackra trakt.

Ring Christina Andersson på tel. 0510 - 48 46 63 om Du har möjlighet att hjälpa till några timmar.

Traditioner...

Till högtidernas sillbord brukar många också ta ett glas av någon sort. Läckö Slottsaquavit lanserades till julen 1998. Det var den första dillkryddade svenska akvaviten och en av de första EU-ekologiskt märkta snapsarna i Sverige. Den EU-ekologiska säden som spriten destilleras på växer inte långt från slottet.

När snapsen lanserades gick en krona av varje försäld flaska till slottet för användning i slottsträdgården. Numer ingår snapsen i Systembolagets ordinarie sortimentet och stödet till Läckö har upphört.

Medföljer i detta Nyhetsbrev:

Medlemskort 2012

Några av våra vänner har betalt in medlemsavgiften 200 kr på vårt bankgirokonto 5749-1474 men glömt ange medlemsnummer eller namn. Hör av er till Håkan Ridal med uppgift om betalningsdatum, så skickar vi ett medlemskort. De som glömt att betala får inget medlemskort bifogat utan ett nytt inbetalningskort. Gäller ju också de som betalt som vi ej vet vilka de är.

Årets **sommarbroschyr** med information om vad som händer på slottet.

Kallelse till Läckö Vänner årsmöte i Stallet den 9 juni kl 11.00.

Förra årsmötet

Lennart Nilsson 90 år i sommar!

Lennart Nilssons bilder inifrån människokroppen ner på cellnivå är välkända över hela världen. I sommar har vi tillfälle att se hans unika bilder på Läckö Slott, av vilka några aldrig tidigare publicerats.

Den 24 augusti, för snart 90 år sedan, föddes Lennart Nilsson i Strängnäs. Vid 11 års ålder fick han en kamera av sin far, som gärna fotograferade på sin fritid. Pappa Nils och Lennart delade intresset att föreviga och återskapa vad ögat kan se i verkligheten. Första fototogs i Ulriksdal, där familjen bodde, motivet var blommande gullregn. Men det blev många fler naturbilder med åren.

Karriären inleddes på Vecko-Revyn, som vad vi idag säger, kändisfotograf, redan innan Lennart ens fyllt 20 år. Lennart var ytligt bekant med Alice Babs och Vecko-Revyn behövde bildreportage om celebriteter. Det blev början till en rad artiklar för Se och Vecko-Journalen "En afton i Dan Anderssons timmerkoja", "Fiskare på Kongofloden", "En handelsresandes vardag", "En lantbrevbärare i Norra Sverige", "Isbjörnsjakt på Spetsbergen" och "En barnmorska i Lappland".

Fotoberättelsen om barnmorskan Siri var de första bilderna som såldes till utlandet. Lennart var bara 22 år när han följde med Siri ut i den norrländska ödemarken så långt vägen räckte, först i

Foto: Jacob Forsell

gengasbil, sen på häst och kanske skidor sista biten. Det här var 1945.

Från slutet av 40-talet följde Lennart Nilsson den internationellt kände hjärnkirurgen Herbert Olivecronas arbete på Serafimerlasaret. Det var här grunden till samarbetet med olika läkare och forskare lades. Samtidigt blev Lennart hovfotograf och har sedan dess dokumenterat vårt svenska kungahus, från Gustav V till idag.

1947 publicerades i Life magazine Lennarts reportage om isbjörnsjakt i Spetsbergen och det var också för Lifes räkning som han följde med när Dag Hammarskjöld blivit vald till FN's generalsekreterare och skulle installeras i FN-skrapan i New York. Redan då hade Lennart presenterat sina första bilder på embryon för redaktionen på Life men det skulle dröja ända till 1965 innan reportaget "Drama of Life Before Birth" kunde gå i tryck i Life. Upplagan på ca 8 miljoner

exemplar sålde slut på några dagar. Det var första gången man lyckats fotografera ett foster inuti livmodern. Detta år publicerades den första utgåvan av boken "Ett barn blir till". Boken kommer fortfarande ut i nya utgåvor och upplagor.

Men vad händer precis i det ögonblick ett barn blir till? Det blev filmer som svar på den frågan: "Sagan om livet/ Kärlekens mirakel", filmer som gjordes tillsammans med tv-producenten Bo G Eriksson och professor Lars Hamberger. På Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg filmade Lennart för första gången när spermier stöter på den mänskliga äggcellen och hur den sedan delar sig.

Lennart arbetar fortfarande och hans senaste projekt är att ta bilder för Hjärnfondens räkning.

Läckö Vänner och övriga besökare kommer att få se mycket av livets mysterier genom Lennarts kameralins nu i sommar på slottet.

Källa: www.lennartnilsson.com

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Att resa för ro skull

Under vår majutflykt kommer vi till Husaby och under vår längre sommarresa är ett av huvudmålen Nidaros domkyrka. I båda fallen kan vi fascineras av byggnadsverken i sig och förundras över de ansträngningar som krävts för att någras visioner skulle kunna förverkligas. Men dessa byggnader är ändå bara yttre rum för en märklig, 1000-årig, historia om människors möten och drömmar och tankar om liv och död och existentiella vägval.

På ett överraskande sätt knyts Husaby och Nidaros samman av två människors liv, Olavs och Astrids, det vill säga i äktenskapet mellan Olav Haraldsson och Olof Skötkonungs dotter. Han blev Olav den helige och hon hade en syster Ingegerd som blev helgonförklarad under namnet Anna av Novgorod. Vi

hamnar genast i tidig nordisk kyrkohistoria. Att Olav är knuten till Nidarosdomen är givet, Norges nationalhelgedom och kröningskyrka, men hur kommer Husaby in i bilden? Jo, jag tänker mig att det är högst troligt att Astrid var med vid det högtidliga och för vårt land viktiga vägval när Olof Skötkonung döptes i Husaby källa. Och att hon inte bara var med utan också döptes tillsammans med familjen.

I våra dagar håller Husaby och Nidaros att knytas allt närmare samman genom de pilgrimsleder som utstakas, den ena efter den andra. Man kan säga att ”alla vägar går till Nidaros”, och att leden via Husaby och Forshem är en av dem. Olav fick rykte om sig som helgon snart efter sin död vid Stiklastad 1030, och Astrid fortsatte med storpolitik för att driva Norges sak. Vilka tider! Det är märkligt att tänka på hur det

kristna budskapet om Kristus och om frid och försoning vann allt större insteg i de nordiska länderna, samtidigt som man fortsatte att smida ränker och planera bakhåll för makts och vinnings skull. Men alla stred inte, och man stred inte hela tiden. Många ville också ge sig tid för pilgrimsfärd eller vallfärd. Man sökte det Heliga.

Både ordet ”pilgrim” och ”vallfärd” antyder utanförskap. Pilgrim kommer av det latinska ordet ”peregrinus” och lär tydas

som ”utanför Roms mark” – ager. Peregrinen som blev pelegrin, pilgrim, var en främling. Och ”vall” i vallfärd lär komma av ”wallen”, ströva omkring som kringstrykare och tiggare. Men dessa ord med så mycket av minusvärden blev till mervärdesord, när de började färgas av målen för dessa

vandringar och frågorna om livets vadan och varthän.

Vi benämner inte våra resor i Läckö Väners regi pilgrimsresor. Men vi är kulturintresserade, och då vet vi också hur spännande det är att sätta sig in i vad som har drivit människor till engagemang under gångna tider, vilket i sin tur har påverkat samhällsutvecklingen ända in i vår tid och även vårt eget sätt att reagera och tänka. Varför byggde man borgar? Vad fruktade man? - Varför byggde man kyrkor? Vad hoppades man?

Varför var det så viktigt att komma just till Nidaros? Vi anar att många sökte den spänning som vandringen måste ha inneburit, och att kamratskapet under färden kan ha upplevts som något speciellt. Mycket av samtalet kretsade säkerligen kring väder och vind, stigarnas beskaffen-

Detalj från Nidarosdomen

het och övernattningsmöjligheter, men kanske också om de större frågorna. Och man kände nog att man var på väg till en plats som man ville nalkas med vördnad. Inte i vanlig underdånighet under mänskliga herrar utan med vördnad inför något Större.

Också i vår tid finns utanförskap. Många upplever sig som ”peregriner”. För en ”peregrin” kan det vara skönt och viktigt att få möjlighet att komma till platser som för andra utgjort viktiga och avgörande mål, och som står där inbjudande, som Nidaros. Den stora katedralen är inte uppförd för ro skull. Jo, förresten - det är kanske just därför den är rest! För den mänskliga fridens skull, för ro skull. För människans skull. Kanske är detta möjligt att ana, både när vi träder in i Husaby kyrka och i Nidarosdomen i Trondheim. Jag ser fram mot dessa våra resor med innehåll!

Lars-Göran Lönnemark
Ordförande Läckö Väner

STIFTELSEN LÄCKÖ SLOTT
FÖRENINGEN LÄCKÖ VÄNER

Stiftelsen Läckö Slott och
Föreningen Läckö Väner
www.lackoslott.se

Box 2256

531 02 Lidköping

Tel 0510-48 46 60

Föreningens bankgiro 5749-1474

Läckö Väners ordförande
Lars-Göran Lönnemark
Malmgatan 5, 532 31 Skara
Tel 0511-182 36
elg.lonnermark@swipnet.se

Sekreterare

Håkan Ridal

Marieholmsvägen 61

542 43 Mariestad

Tel 0501-185 26 h.ridal@telia.com

Resor

Britmari Brax

Bodil Warolin

britmari@brax.nu

warolin.b@telia.com

Redaktör

Ulla-Märta Tall

um.tall@telia.com

AVGIFTER

Årsmedlem 200:-/ medlem och år

Guldmedlem 2.000:-/medlem och 10 år

Företagsmedlem 2.000:-/företag och år

Stort tack till

Länsförsäkringar Skaraborg

som bekostat aprils utskick
av medlemsbladet!

 Länsförsäkringar
Skaraborg
Bank & Försäkring